Динебеҙ, еребеҙ

ИМАН ИЛЕ - МӘККӘ БИШЕГЕНӘ АСЫП ИНДЕМ ДОНЪЯ ИШЕГЕН...

Рәмзиә БИКӘНӘСОВА

Ә ихрам хәлендә хажиға ниҙәр рөхсәт ителә? Сәғәт, наушник кейеү, сандали кейеү, күҙлек кейеү, ҡайыш быуыу, зонтик ҡулланыу, ҡояштан ҡасып машина йәки башҡа берәй әйбер аҫтына инеү, яра өҫтөндәге бинтты һүтеү, яңынан урау рөхсәт ителә. Ихрам кейемен һалып йыуыу, башты, тәнде йыуыу һәм ошо ваҡытта сәс ҡойолһа, уға гонаһ булмаҫ.

Беҙҙең төркөм автобустарға ултырырға сыҡҡанда, Зөлхүләйфәлә ҡойоп ямғыр яуып үткәйне. Был ямғыр беҙҙең Мәккәгә килеү менән һис кенә дә бәйләнмәгән. Аллаһы Тәғәләнең рәхмәте менән, беҙҙә ҡышын ҡар яуған кеүек, йылдың ошо миҙгелендә бында ямғырҙар яуа икән. Артабан төндә, ихрам хәлендә, юлыбыҙҙы Мәккәгә ҡарай дауам иттек. Юлдарҙа беҙҙәге кеүек тығындар юҡ, асфальт көҙгө һымаҡ ялтырап ята, хатта стаканға һалынған һыу ҙа сайпылмай. Туҡталыштарҙа хажиҙар автобустары янында бушлай күстәнәстәр, һуттар, зәм-зәм һыуҙары тарата. Улар бөтөн кешегә лә етә, хатта артып ҡала, ләкин тәүҙә ошо минуттарҙа беҙҙең ҡайһы берәүҙәребеҙҙә элекке Совет заманында сираттарҙа этешеп-төртөшөп әйбер өсөн тартҡылашҡандан ҡалған яман ғәҙәттәр уянған саҡтар ҙа була. Ояла белгәндәргә ғәрәптәр алдында уңайһыҙ, әлбиттә, ләкин әлеге теге "ҡара һаҡал", ҡайҙа ғына

барһаҡ та, һаман үҙебеҙ менән бергә...

Ниһайәт, алдыбыҙҙа - донъяның иң гүзәл ҡалаһы Мәккә! Ул тауҙар-таштар араһында урынлашҡан, шуға күрә ҡалаға килеп ингәнсе күренмәй. Мәккәгә барып инеүҙең дә әҙәбе һәм доғаһы бар. Бына ул: "Эй Раббым! Был һинең изге һәм бәрәкәтле ҡалаң! Минең итемде, ҡанымды, тәнемде тамуҡ утына харам ҡыл һәм дә Ҡиәмәт көнөндә үҙеңдең әүлиәләрең сафтарында ҡыл". Тағы ла күп мәртәбә "ләббәйкә" уҡыла. Мәккәлә һөйөклө пәйғәмбәребеҙ Мөхәммәт, салаллаһу ғәләйһи үәссәләм, тыуған (571 йәки 570 йылдың 30 авгусы), йәшәгән. Бында уға вәхи килгән һәм Ҡөрьән иңә башлаған. Аллаһы Тәғәлә Ҡөрьәндә был ҡаланы ахрызаманға тиклем имен-аман һаҡлаясағын хәбәр итә.

Барлыҡ уңайлыҡтары булған ҡунаҡханаға урынлашҡас, йыуынып, тәһәрәтләнеп, ике рәкәғәт нәфел намаҙы уҡып, Ҡәғбәтуллаға, Әль-Харам Мәсетенә юлландыҡ. Меңәрләгән халыҡ диңгеҙе шул тарафҡа ағыла. Хәҙрәттәребеҙ беҙҙең төркөмдө сафтарға теҙеп миллионлаған халыҡ араһында юғалып-нитеп ҡалһаң ни эшләргә икәнен тағы ла бер тапҡыр аңлатҡас, доғалар уҡый-уҡый, йәйәүләп беҙ ҙә ҡуҙғалабыҙ. Хаж көндәрендә Мәккәлә йәйәү йөрөйҙәр, сөнки халыҡ бик күп, юҡҡа ғына, буласаҡ мәхшәр көнөн күрһәтә бында Аллаһы Тәғәлә, тимәйҙәрҙер.

"Әйҙә, үтегеҙ, Рәсәйҙән килгәндәр", - тип бер кем дә һиңә юл күрһәтеп, юл биреп тормай унда. Аллаһы Тәғәлә ярҙамы менән, таҫыллығыңды ла ҡушып, әйләнә-тирәләге күршеләреңдең йөҙ-ҡиәфәтен, килеш-килбәтен иҫеңдә ҡалдырырға тырышып, ҡулыңдан килһә, өлкәнерәктәргә ярҙам ҡулы ла һуҙып, алға юрғалайһың. Етәксе хәҙрәттәрҙең кәңәш-күрһәтмәләренә үтә лә иғтибарлы булырға һәм мотлаҡ ҡолаҡ һалырға кәрәк, сөнки улар хажда тәү тапҡыр түгел, уларҙың күбеһе ғәрәп телен яҡшы белә һәм ғәрәптәр менән иркен аралаша. Арафатта йәки Мөздәлифәлә аҙашып ҡалып, хәҙрәттәр көс-хәл менән эҙләп алып ҡайтҡан кешеләр ҙә осрай, сөнки һәр кемдең үҙ холҡо, үҙ топографик хәтере.

Уң аяҡ менән, доғалар уҡый-уҡый, донъялағы иң ҙур мәсет - Әл-Харамға инәбеҙ... Нурға күмелеп ултырған Ҡәғбәтулланы тәүге күреү менән, уға күҙең төшкәс тә, доға уҡыйһың. Был мәсеттең гүзәллеген тасуирларға, Аллаһының бөйөк ниғмәтен үҙ күҙҙәрең менән күреүҙән йөрәктәрҙәге кисерештәрҙе уҡыусыға еткерергә һүҙҙәр етмәй, бәлки, Аллаһы Тәғәлә һәм уның ҡоло араһында ошо минуттарҙа тыуған нескә бәйләнештәрҙе матур һүҙҙәргә төрөп, ҡағыҙға төшөрөүҙең кәрәге лә юҡтыр, был юлдарҙы уҡырға насип булғандарға: Аллаһы Тәғәлә һеҙҙәргә лә Мәккәгә барып, хаж ҡылырға юлдар асһын, тип теләктәр теләйем.

«ФУРҠАН»ҒА ФАТИХА БИРЕЛДЕ

Айһылыу ҒАРИФУЛЛИНА

9 сентябрҙә районға эш визиты менән Башҡортостан мосолмандары Диниә назараты рәйесе мөфтөй Нурмөхәмәт хәзрәт килде. Бөрйән халҡы тарихи ваҡиғаның - Иҫке Собханғолда йәмәғәт көсө менән төҙөләсәк "Фурҡан" мәсетенә нигеҙ ташы һалыуҙың һәм мөфтөй тарафынан изге эшкә фатиха бирелеүҙең шаһиты булды.

Район үҙәгендә тәүге ҡаты ҡырау төшөп көҙ тәбиғәткә үҙ коррективаһын индерһә лә, иртә менән һәптеюҡ халыҡ яңы мәсет төҙөләсәк биләмәгә ағылды. Саф-саф теҙелгән мосолман ҡәрҙәштәр мөкиббән китеп Мөфтөй хәҙрәттең, районда дин эштәре алға барһын тип янып йөрөүсе Рәсүл хәҙрәттең вәғәздәрен тыңлап кинәнде.

Башта райондың имам-мөхтәсибе вазифаһын башҡарыусы Рәсүл хәҙрәт Мөхәмәдйәнов халыҡтың ниәт-маҡсатын еткерҙе һәм Ҡөрьән уҡып доға ҡылды:

- Бөгөн Аллаһ йортон төҙөү өсөн Аллаһ ризалығын алырға йыйылдыҡ. Мәсет төҙөү - был донъялағы иң хәйерле ғәмәл, сөнки унан даими рәүештә сауап килеп тора. Беҙ ҙә ҡасандыр ахирәткә күсербеҙ, мәсеткә беҙҙең балаларыбыҙҙың балалары килер - улар ошонда намаҙ уҡыған һайын беҙгә лә сауап килеп торор. Үҙебеҙҙең көс һәм тәҡүә менән изге йортто төҙөүҙә Аллаһҡа тәүәккәләнек.

Район хакимиәте башлығы Р.Шәрипов иһә үҙ сығышында:

- Шөкөр, халыҡ дингә килә, ауылдарҙа мәсеттәр төҙөлә, уларҙа оло быуындың тәрбиәһе киләсәк быуынға еткерелә. Халыҡтың иманға ҡайтыуына хөкүмәтебеҙ ҙә ыңғай ҡараштa. Диндең йәмғиәтебеҙгә үтеп инеүе беҙҙе эскелек, наркомания, ғаиләләге низағтар, төрлө бәлә-ҡазанан йырағайтасаҡ. Иманлы кешенең эске стержене, рухы ныҡ, тирә-йүнгә, кешеләргә ҡарата мөғәмәләһе лә яҡшы була. Кисә кис "Әбделмән" мәсетендә лә Нурмөхәмәт хәҙрәт менән осрашыу булды. Баҙал биҫтәһенә лә мәсет кәрәк. Бәғзе ауылдарҙа имамдар юҡ, ир-ат мәсеткә йөрөмәй, йомалар йома булараҡ үтмәй, тип зарланалар - был да беҙҙең атҡараһы бурыс. Район хакимиәте артабан да дин эштәрендә ярҙамсы булыр, мөмкинлек сыҡһа, мәсет төҙөшөүҙә лә ярҙам итер. Бөгөнгө ҡатмарлы заманда беҙ бергәләп һәм кәңәшләшеп эшләргә тейешбеҙ. Мәсет төҙөлөшө әүҙем барһын, уны асҡанда халыҡ тағы ла күберәк булһын, тине.

Нурмөхәмәт хәҙрәт:

- Бөгөн шундай матур, ҡояшлы көн. Хатта термометр ҙа өҫкә лә, аҫҡа ла тигеҙ күрһәтә - 0 градус. Ошондай матур көндә Ҡәғбәтулланың бер өлөшө булған мәсеткә нигеҙ һалына. Башҡортостандың иң матур, бәрәкәтле ерендә Аллаһы Тәғәлә беҙгә мәсет төҙөргә насип иткән.

Беҙҙең республикала, Аллаға шөкөр, барыһы ла бар: нефть тә, урман да, ағас та, башҡаһы ла. Президенттарыбыҙ В.Путин да, Р.Хәмитов та беҙгә эшләргә ҡуша. Халыҡ араһында булығыҙ, уны рухландырығыҙ, тәрбиәгә өлөшөгөҙҙө кертегеҙ, ти.

- Бына тыңлап ултырам да, шундай һығымтаға киләм - ҡайһы бер имамдар һеҙҙең йәш район башлығығыҙ шикелле вәғәз һөйләй белмәй. Мәсет төҙөүгә һеҙгә - фатиха. Ул күркәм бер бина булып, халыҡтың дини, рухи ихтыяжын ҡәнәғәтләндереп торһон. Уны нисек төҙөү үҙебеҙҙән тора. Элекке хакимиәт башлыҡтары И.Зарипов, Д.Әхмәтйәнов менән дә тығыҙ һәм дуҫтарса бәйләнештә эшләнек. Рәсүл хәҙрәт - Иҙел башы егете һеҙгә насип булған. Ул да ҙур эш атҡара. Мәсет төҙөлөү тарихын бөгөндән яҙа башлар кәрәк уға. Үҙебеҙҙең егеттәребеҙҙе имамлыҡҡа уҡытайыҡ.

Ватанды һөйөү - имандың бер өлөшө. Алла бирһә, Башҡортостан Рәсәйҙең иманлы, тыныс, бәрәкәтле төбәге булһын! Балаларыбыҙ үҙ ерен, Ватанын һөйөп үҫһен! Яңы мәсет төҙөлөүгә фатиха бирәбеҙ, - тине.

Мөхәммәт Ҡолдәүләтов, Ирек Зарипов, Әмир Сафиндар ҙа райондаштарын мәсет төҙөлөшөнә тос өлөш индерергә саҡырҙы.

Рәсүл хәҙрәт дин эштәрендә ҙур тырышлыҡ күрһәткән, инде баҡыйлыҡҡа күскән мосолман ҡәрҙәшебеҙ Юлай Хәләф улы Манапов рухына Ҡөрьән аяттары бағышлағас, мөфтөй хәҙрәт доға ҡылды.

Ауыл ағинәйе Фруза апай Исхакова "Әбделмән" мәсетенең төҙөлөшө, районда дин эштәрен яйға һалыусы яҡташтарыбыҙға рәхмәт еткерҙе. Унан һуң ир-ат ике рәкәғәтлек нәфел намаҙы уҡып, Нурмөхәмәт хәҙрәт мәсеттең төҙөлөшө ыңғай һәм тиҙ булһын, районыбыҙҙа иман ҡеүәтләнһен, ошо мәсет халҡыбыҙға иман таратыусы бер мөбәрәк бина булһын, тип доға ҡылды.

Артабан халыҡ "Әбделмән" мәсетендә ҡорбан ашы ашаны - тәмле былау, сәй менән һыйланды, мөфтөйгә эйәреп өйлә намаҙын уҡыны.

Нурмөхәмәт хәҙрәттең эш сәфәре артабан - Ғәлиәкбәр, иртәгәһенә Яңы Усман, Ғәҙелгәрәй ауылдарында дауам итте. Мөфтөй ундағы мәсеттәрҙә халыҡ менән осрашты, вәғәз һөйләне.